

τούς τελευταίους μήνας μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον ἀδιαφόρως, καίτοι τυφλὸς, παρηκολούθησα τὴν πορείαν σου· ἀλλ' ἐκ προθέσεως ἀγαθῆς σοὶ ἐπέτρεψα ἐλευθερίαν ἐνεργείας. Ἡ Ῥοδῶπις μοὶ διηγήθη ποτὲ τὸν μῦθον τοῦ διδασκάλου αὐτῆς Αἰσώπου: ὁδοιπόρος συνήντησέ ποτε ἄνθρωπον καὶ τὸν ἠρώτησε πόσον χρόνον θέλει χρειασθῆ ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν προσεχῆ σταθμὸν. «Πήγαινε, πήγαινε», ἀπήντησεν ὁ ἐρωτηθεὶς.— «Ἀλλὰ πρὸ τούτου θέλω νὰ μάθω πότε θὰ φθάσω εἰς τὴν πόλιν!»— «Πήγαινε, πήγαινε!»— Ὁ ὁδοιπόρος ἐμακρύνθη πλήρως ἀγνακτικῶς καὶ λαιδωρῶν. Ἄφρῦ ἐβάδισε βήματά τινα, ὁ ὕβρισθεις τὸν ἀνεκάλεσε καὶ τῷ εἶπε: «Μίαν ὥραν θὰ χρειασθῆς διὰ νὰ φθάσῃς εἰς τὴν πόλιν· δὲν ἠδύναμην ν' ἀπαντήσω ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐρώτησίν σου πρὶν ἢ ἴδω τὸ βᾶδισμά σου!»

Πρὸς τὸ καλὸν σου ἀνεπόλητα τὸν μῦθον τοῦτον· ἐπετήρουν δὲ σιωπῶν τὴν κυβερνητικὴν σου πορείαν, ἵνα δυνηθῶ νὰ σοὶ εἶπω ἂν ἐβάδιζες ταχέως ἢ ἀργά. Τώρα γνωρίζω ὅ,τι ἐπεθύμουν νὰ μάθω, καὶ πρὸς τὰς συμβουλὰς μου σοὶ δίδω τὴν ἐξῆς διδασκαλίαν: Δοκίμαζε ὁ ἴδιος τὰ πάντα. Πᾶς ἄνθρωπος, ἰδίως ὅμως πᾶς βασιλεὺς, ἔχει τὸ καθήκον ν' ἀντιλαμβάνηται ὁ ἴδιος πάντων ὅσα ἀφορῶσιν ἐκείνου, δι' ὧν τὴν εὐημερίαν καθήκον ἔχει νὰ μεριμνᾷ. Σὺ, υἱέ μου, συνειθίζεις πολλὰ νὰ βλέπῃς δι' ὀφθαλμῶν ἄλλοτρίων, ν' ἀκούῃς πολλὰ διὰ ξένων ὤτων, δὲν ἀνατρέχεις ἀρκούντως εἰς τὴν πρώτην πηγὴν.

Ὅταν ἀκριβῶς γνωρίζῃς πῶς ἔχουσι τὰ τοῦ τόπου, τότε εἶνε εὐκόλον νὰ κυβερνήσῃς καλῶς. Ἐκλεγε τοὺς καταλλήλους ὑπαλλήλους. Σέβου τοὺς νόμους, καὶ οὐδένα ἐμπιστεῦθητι θεωροῦντα ἑαυτὸν συνετώτερον τοῦ νόμου· διότι, σοὶ λέγω, ὁ νόμος εἶνε πανταχοῦ καὶ πάντοτε συνετώτερος παρὰ τὸ ἄτομον, καὶ πᾶς παρὰ τῆς αὐτοῦ εἶνε ἄξιος ποινῆς· οὐδεὶς αἰσθάνεται τοῦτο ζωνρότερον ἢ ὁ λαὸς, ὅστις τόσῳ προθυμώτερον θυσιάζεται ὑπὲρ ἡμῶν ὅσω προθυμώτερον ἡμεῖς ἡξέρομεν νὰ θυσιάζωμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν θέλησιν εἰς τὸν νόμον. Ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ εἶνε συνήθως τραχεῖα· ἀλλ' ἐκφράζει καὶ συνήθως ὑγιεῖς ἀρχάς· δὲν γνωρίζει τὸ ψευδος, καὶ οὐδεὶς ἔχει ἀνάγκην τόσῳ κατεπειγούσαν τῆς ἀληθείας, ὅσον ὁ βασιλεὺς. Ὁ Φαραὼ, ὁ προθυμώτερον ὑπακούων εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ αὐλικούς, θέλει ἀκούσει τὰς πλείστας κολακείας. Ἐκεῖνος, ὅστις προσπαθεῖ νὰ πραγματοποιῇ τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ, πολλὰ θὰ πάσχη ἐκ τῶν περικυκλούντων αὐτὸν, ἀλλ' ἐν τῇ συνειδήσει του θὰ ἔχη ἀνάπαυσιν, καὶ θὰ τιμᾶται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων. Εὐκόλον καὶ καλὸν ἀποβαίνει εἰς βασιλέα, γινώσκοντα τὰ καθήκοντά του, ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του· δύσκολον νὰ τύχῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν μεγί-

στάνων του, ἀδύνατον σχεδὸν, νὰ κερδήσῃ τὴν εὐνοίαν ἀμφοτέρων.

Τίμα τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ δεῖξον εἰς τοὺς κήρυκας αὐτῆς ὅτι δὲν τοὺς θεωρεῖς ὡς δοχεῖα τῆς θεότητος, ἀλλ' ὡς θεράποντας αὐτῆς.

Τῆρει τὰ πατροπαράδοτα, ὡς ὁ νόμος κελεύει· ἀλλὰ μὴ κλείε τὰς πύλας τοῦ κράτους πρὸς τοὺς ὠφελίμους νεωτερισμούς. Οἱ θρασεῖς εὐκόλως ἐγκαταλίπουν τὰ πάτρια· οἱ κουφόνοες εὐρίσκουσιν ἀγαθὰ μόνον τὰ ἀλλότρια καὶ τὰ νέα· ἀλλ' ἀφνεῖς μωροὶ ἢ προνομιοῦχοι ἰδιοτελεῖς μόνον προσκολλῶνται ἀνεπιφυλάκτως εἰς τὰ ἀρχαῖα καὶ καλοῦσι τὴν πρόδοον ἀμάρτημα· οἱ συνετοὶ καταγίνονται εἰς διατήρησιν τῶν διὰ τοῦ παρελθόντος ὡς ὠφελίμων ἀποδειχθέντων, εἰς ἐκτόπισιν τῶν ἐπιβλαβῶν καταστάσεων, εἰς παραδοχὴν τοῦ ἀγαθοῦ, ὅθεν καὶ ἂν κατάγεται. Οὕτω πράττε, υἱέ μου, θεὸς δὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας σου, ὅταν ἀναβῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΒΙΟΛΙΟΝ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

Ἱστορικὸν ἀνέκδοτον.

Α'

Πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ προαστείου τῆς Βιέννης «Ἁγιος Ἰωσήφ» ὑπῆρχε πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν πτωχὸς ῥωποπώλης, ὀνομαζόμενος Ῥούτλερ, βεβαρυμένος ὑπὸ πολυμελοῦς οἰκογενείας. Τὰ μικρὰ κέρδη τοῦ ἀθλοῦ του καταστήματος μόλις ἐπήρκουν πρὸς διατροφήν συζύγου, νέας εἰσέτι, καὶ δεκατεσσάρων τέκνων, ὧν τὸ πρεσβύτατον ἦν μόλις δεκαεξαετής. Ἐν τούτοις ὁ Ῥούτλερ μεθ' ὅλην τὴν ἀθλιότητα τῶν ὑποθέσεών του ἦν ἀγαθοεργὸς καὶ εὐπροσῆγορος εἰς πάντας, ὁ πτωχὸς δὲ καὶ ὁ ὁδοιπόρος δὲν ἐζήτουν μᾶτην τὴν βοήθειάν του καὶ τὰς συμβουλὰς του.

Ἄνθρωπος, οὗ ἡ σοβαρὰ καὶ εὐαίσθητος φυσιογνωμία ἐνέπνεε τὸ σέβας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, διέβαινε καθεκᾶστην πρὸ τοῦ καταστήματος τοῦ Ῥούτλερ. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐφάνετο πάσχων ἐξ ἀνιάτου ἀσθενείας· ἡ φύσις ἐφάνετο ὅτι εἶχεν ἀπολέσει δι' αὐτὸν πᾶν θέλητρον· μόνον ὅτε ἔβλεπε περὶ αὐτὸν τὰ τέκνα τοῦ Ῥούτλερ, ἅτινα καθ' ἑκάστην τὴν ἐχαιρέτιζον διαβαίνοντα, μειδίαμα διέστελλε τὰ ὠχρὰ χεῖλη του καὶ ὑψῶν τὰ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπήνχστο εἰς τὰ πτωχὰ ἄθρα ὑπαρξίν γλυκυτέραν τῆς ἰδικῆς. Ὁ Ῥούτλερ εἶχε παρατηρήσει ὁμοίως τὸν ξένον καὶ ἐπειδὴ ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα φανῇ χρήσιμος εἰς τὸν πλησίον του, ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀσθενοῦς τὴν ἄδειαν νὰ τῷ παρέχῃ κάθισμα πρὸς ἀνάπαυσιν, ὅτε ἐπανήρχετο ἐκ τοῦ συνήθους του περιπάτου. Ὁ ξένος ἐδέχθη τὴν πατριαρχικὴν ταύτην προσφορὰν καὶ καθ' ἑκάστην πρῶταν τὰ τέκνα τοῦ Ῥούτ-

μαστιζούσης τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης, ἐν αἷς ἀφ' ἑτέρου πάλιν ὑπάρχει καὶ πλοῦτος ἄπειρος, ἀρκεῖ ἡ παρατήρησις, ὅτι τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ πληθουςμῶν τῶν Ἡρασιῶν (κατ' ἐπίσημον στατιστικὴν ἐκθεσιν τοῦ 1848 ἔτους) ἐνταφιάζεται δωρεάν.

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει.

Παιρομία λεγομένη ἐπὶ τῶν ἀέργων καὶ δκνηρῶν, οἵτινες τὰ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ περιμένουσιν. Εἴρεται δὲ ἀπὸ ὀνηλάτου, ὅστις τοῦ ὄνου αὐτοῦ ἐμπεσόντος εἰς πηλὸν παρεκάλει τὸν Ἡρακλέα νὰ τὸν ἐκβάλλῃ ἐκείθεν.

Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἀνὴρ πλοῦσιος Ἀθηναῖος ἐπλεε ποτὲ μεθ' ἑτέρων τρικυμίας δὲ σφραῖρας γενομένης καὶ ἀνατραπέσις τῆς νηὸς οἱ μὲν λοιποὶ πάντες διενήχοντο, ὁ δὲ Ἀθηναῖος τὴν Ἀθηνᾶν παρ' ἕκαστα ἐπικαλούμενος μυρία ἐπηγγέλλετο, ἐὰν περισωθῇ. Εἷς δὲ τις τῶν συνενουαυγηκότων παρενηχόμενος εἶπεν αὐτῷ, «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει.»

Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι μέλλον τις ν' ἀγωνισθῇ ἠρώτησε τὸ μαντεῖον ἂν θὰ νικήσῃ, ὅπερ ἀπεκρίθη, ὅτι θέλει νικήσει. Τοῦ ἀγῶνος λοιπὸν ἀρχίσαντος εἰσελθὼν εἰς τὸ θέατρον καὶ καταβιβάσας τὰς χεῖρας ἴστατο, ἕως οὗ τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ ἠττήθη.

Σήμερον λέγομεν «Αἰ-Νικόλα βοήθαμε, σείσε καὶ σὺ τὸ πόδι σου.» Καὶ «κινήσου νὰ σὲ κινήσω.» Οἱ Γάλλοι δὲ Aide-toi, le ciel t'aidera καὶ Il attend que les alluettes lui tombent toutes roties.¹

Η ΠΕΡΙΔΙΚΑ

Βόσκουε ἢ ἄλλαις πέρδικαις ἢ λούζονται στὸ αὐλάκι,
Καὶ μία στὰ νύχια περπατεῖ ἐπάνω σὲ κοτρώνι,
Καὶ γέρονι πίσω καὶ τηρᾷ μικρὸ ἕνα περδικάκι,
Καὶ πότε τοῦ γλυκομιλεῖ καὶ πότε τοῦ μαλλόνει.

— Ἄκου τῆς μάνας τῆ λαλιᾷ, καὶ ἀνέβα στὸ λιθάρι,
Γιατὶ ἡ καρδιά μου λαχταρεῖ μονάκριβο πουλί μου.
— Γιά δὲ, μανοῦλα, τὸ νερὸ ποῦ βρέχει τὸ θυμάρι,
Γιά δὲ τὰ συνομιλεῖα πῶς παίζου ἀντικρὺ μου.

— Ἐχουν ἡ μάνας τους πολλὰ! Ἐλα, πουλί, κοντά μου,
Κ' εἶδα τὸν Ἰάσιο γερακιὸ ἐδῶ σιμὰ στὸ αὐλάκι.
— Πᾶμι, μανοῦλα, στὰ νερὰ νὰ βρῶ τὴν συντροφιά μου.
Αὐτὸ ἦταν σύννεφο μικρὸ, δὲν ἦτανε γεράκι.

Καὶ ὁ Ἰάσιος πάλι ἐφάνηκεν ἐπάνω στὰ λιθάρια,
Καὶ κατεβαίνει ἡ πέρδικα ζητώντας τ' ἀκριβὸ τῆς.
Καὶ αὐταῖς ποῦ ἦταν στὸ βίζωμα τρυπῶσαν στὰ θυμάρια...
Ἐκεῖθε ὁ Ἰάσιος πέρασε τοῦ γερακιὸ προδότης.

Καὶ ἀκούσθη ἕνα φτεροῦγιασμα, μιὰ ταρχῆ, μιὰ ἀντάρα,
— Ὅπως τὸ μονάκριβο ἔχει πικρὴ τὴν τύχη!—

1. Ἐστ. ἐκ τῶν Ἀστέρων, ὑπὸ I. Φουστάνου.

Σκούζει, χτυπιέται ἡ πέρδικα μὲ τρόμο, μὲ λαχτάρα,
Καὶ τὸ ἀκριβὸ τῆς σπαρταρᾷ στοῦ γερακιὸ τὸ νύχι.

Ἡ μάνας τῶν παιδιῶν μας γεράκι δὲν φοβούνται
Τὸ μορτοχαϊδεμένο τους στὰ νύχια του νὰ πάρη...
Ἄπο ἄλλα βάζανα σκληρὰ στὸν κότμο τυραννοῦνται—
Ἐχουν ἀβρώστειες φοβερᾶς καὶ Χάρο μακελλάρη.¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἰδὲ εἰς τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον μίαν λευκὴν αἶγα, καταγινομένην νὰ βόσκη εἰς ὄλην τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἀφίνει νὰ φθάσῃ τὸ σχοινίον τῆς, τὸ δεμένον εἰς πάσσαλον.

Ἐπειδὴ τὸ σχοινίον τῆς εἶνε μακρὸν ἡμπορεῖ νὰ βοσκῆσθῃ γόρτον δροσερὸν καὶ παχὺν ἐπὶ δύο ὥρας' αὐτὴ ὅμως ἀφίνει τὸν ἔμπροσθέν τῆς γόρτον, καὶ τεντόνουςα τὸ σχοινίον με ὄλην τῆς τὴν δύναμιν, ἀγωνίζεται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἄκραν. Ἐκεῖ δὲ, γονατίζουσα οὕτως ὥστε τρίβεται τὸ μαλλίον τῆς, μόλις καὶ μετὰ βίας κατορθώνει νὰ σύρῃ με τὴν ἄκραν τῆς γλώσσης τῆς ὀλίγα χορταράκια, ὡς ἐκ τούτου δὲ τὸ περιδέραιόν τῆς τὴν κάμνει νὰ βήχῃ καὶ κινδυνεύει νὰ τὴν πνίξῃ.

Τοῦτο κάμνομεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βίῳ... Καθεὶς ἔχει τὸν πάσσαλον, τὸ σχοινίον καὶ τὴν περιφέρειάν του. Σχεδὸν πάντοτε ἐντὸς αὐτῆς εὐρίσκομεν τροφήν εὐκόλον διὰ τὸ σῶμα, τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, καθ' ὅσον ἕκαστος ἀγρός ἔχει τοῦλάχιστον τὰ ἄνθη του. Καὶ ὅμως ἐξαντλοῦμεν τὰς δυνάμεις μας, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίβομεν τὰ γόνατά μας διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ κείμενα μακρὰν ἡμῶν. (Alphonse Karr).

* * Ἡ φήμη γυναικὸς ἀυξάνει, καταναλισκομένης τῆς ἀρετῆς αὐτῆς.

* * Οἱ νυσταγμοὶ τῆς καρδίας εἶνε δλεθριώτεροι τῶν νυσταγμῶν τοῦ νοῦς.

* * Ἡ σημαία εἶνε ἡ ἀληθὴς εἰκὼν τῆς πατρίδος, ἡ καθαυτὸ εἰκὼν ἐκεῖνου, ὅπερ ὁ ἀνθρωπος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀγαπᾷ, τιμᾷ, θαυμάζει, διότι εἶνε τὸ ἔμβλημα τῶν θυσιῶν καὶ τῶν ἀγώνων. Αὐλεῖ δὲ ἡ σημαία γλώσσαν ἀνδρικὴν καὶ καθαρεύουσαν, καταληπτὴν καὶ τοῖς σοφοῖς καὶ τοῖς νηπίοις. Παραγγέλλει δὲ αὐτὴ πρὸς πάντας, λέγουσα' «Ἐν ὅσῳ μὲν προχωρῶ, ἀκολουθεῖτέ με' ἐὰν δὲ ποτε πέσω, ἀναστήσατέ με, καὶ φέρετέ με περαιτέρω.»

Πρῶτος τυπογράφος Ἑλλήν ὑπῆρξεν ὁ Ἀλέξανδρος Γεωργίου ἐκ Χάνδακος τῆς Κρήτης, ὅστις ἐδιδάχθη τὴν τυπογραφικὴν τέχνην ἐν Βενετίᾳ, ὅπου καὶ ἐτύπωσε τὸ *Ψαλτήριον τοῦ Δαυὶδ*, κατὰ τὸ ἔτος 1486. Ἡ ἔκδοσις αὕτη εἶνε δυσεύρετος.

1. Γ. X. Ζυλλοῦστας.